

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **P. T.**, zast. Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem, se sídlem Buzulucká 431, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 7. 2010, č. j. 29 Az 4/2010 - 52,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci žalobce Mgr. Ondřeji Rejskovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 12. 2. 2010, č. j. OAM-565/VL-10-PA03-R2-2006, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění žalovaný shledal, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, ani důvody pro udělení azylu podle § 13 téhož zákona. Žalobcovu hepatitidu typu C ve spojení s nedostatečnou úrovní zdravotní péče v Gruzii žalovaný nepovažoval za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Žalovaný dále uvedl, že žalobci v Gruzii nehrozí trest smrti a žalobce se nezmínil o

žádných obavách z potíží, které by mu v případě návratu do vlasti mohly vzniknout ze strany státních orgánů. Návrat do vlasti nelze spojovat ani s újmou na zdravotním stavu žalobce, který o své závislosti na drogách a onemocnění věděl již před příchodem do České republiky, což vede k úvahám, že u něj mohlo jít o spekulativní jednání s cílem dostat se do země, kde bude mít léčení zdarma. Podle žalovaného žalobci nehrozí po návratu do vlasti mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, jeho vycestování není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný shrnul, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, ve které namítal, že žalovaný nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu, neboť žalobce trápí skutečné obavy z návratu do Gruzie po tak dlouhé době a žalovaný se dostatečně nezabýval ohrožením, jemuž může být žalobce v případě návratu vystaven. Jako Osetinec, který pochází ze zóny gruzínsko-osetinského konfliktu, byl žalobce v Gruzii vystaven neustálému obtěžování, fyzickým útokům a výhrůžkám smrtí, neboť s válečným konfliktem nesouhlasil a takto i veřejně vystupoval. Jeho dům byl spálen, žalobce byl v důsledku výtek, že nebojuje, nucen opustit rodnou vesnici. Ani v dalším městě neměl klid, měl konflikty se sousedy pro svou národnost. Policie, kterou kontaktoval, zůstala nečinná, ani žalobce nevyrozuměla o prošetření jeho podnětů; stížnost však nepodal, považoval to za zbytečné, policie by to *„smetla se stolu“*. Žalobce shrnul, že ve vlasti je vnímán jako nepřítel a v případě návratu jej v důsledku gruzínsko-osetinského konfliktu čeká ohrožení na životě a případná smrt. Dalším důvodem žalobcových obav z návratu je jeho zdravotní stav - trpí chronickou hepatitidou typu C, která vyžaduje dlouhodobou léčbu a pravidelné kontroly. To je v případě návratu do vlasti nerealizovatelné z důvodu nedostupnosti zdravotní péče a povinné spoluúčasti pacienta na úhradě nákladů spojených s léčením, kterou potvrdil i správní orgán. Z toho pramení obava žalobce o vlastní život, bude-li nucen se vrátit do země původu. Žalobce dále odkázal na spisový materiál a konstatoval, že napadené rozhodnutí je nezákonné a vadné; navrhl proto, aby bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

V replice k vyjádření žalovaného ze dne 25. 5. 2010 žalobce popsal situaci v Gruzii, která jej přiměla k odchodu do Ruska. I tam byl ponižován, protože pocházel z Gruzie, tak se dostal do velkých depresí, které potlačoval užíváním drog; přitom patrně onemocněl hepatitidou typu C. Sestra žalobci půjčila peníze, aby si mohl udělat vízum do Schengenského prostoru. V dubnu 2006 přijel žalobce do České republiky. V přijímacím středisku mu byla při lékařské prohlídce zjištěna hepatitida typu C, ke zlepšení žalobcova zdravotního stavu však nebyly podniknuty žádné kroky. Žalobce dále zmínil konflikt v Gruzii v roce 2008. Konstatoval, že v Gruzii již 20 let nežije, protože tam zažil jen ponižování a výsměch. Uzavřel, že je ve své vlasti pokládán za nepřítele a obává se fyzické likvidace; zdůraznil, že 90 % občanů Gruzie nemůže požádat o lékařskou péči a v České republice nikdy nevymáhal lékařské vyšetření.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 2. 7. 2010, č. j. 29 Az 4/2010 - 52, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění soud uvedl, že svým rozsudkem ze dne 27. 11. 2008 zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2006, č. j. OAM-565/VL-10-ZA04-2006, v rozsahu výroku podle § 12 a § 13 zákona o azylu, proto považuje soud napadené

rozhodnutí v rozsahu těchto výroků za nadbytečné - jedná se o věc pravomocně rozsouzenou. Soud poukázal na dřívější zdůvodnění neexistence azylově relevantních důvodů a doplnil, že i v novém rozhodnutí žalovaný tyto výroky správně a vyčerpávajícím způsobem odůvodnil. Podklady, které žalovaný opatřil pro posouzení humanitárního azylu, označil soud za dostatečné. Situace žalobcova onemocnění žloutenkou byla podrobně popsána, žalovaný seriózně zdůvodnil svůj závěr, že v případě žalobce, průběhu jeho choroby a léčby v České republice i možnostech v zemi původu neshledal důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Žalobce nikdy nehovořil o tom, že by se k němu gruzínské státní orgány chovaly jako k nepříteli, takové chování připisoval toliko soukromým osobám, nebo že by mu byla odpírána léčba jeho onemocnění. V České republice žalobce opakovaně podstoupil metadonovou léčbu drogové závislosti, pro onemocnění hepatitidou typu C je laboratorně sledován a byl mu doporučen šetřící a dietní režim. V napadeném rozhodnutí je vyčerpávajícím způsobem zdůvodněno, proč nedošlo u žalobce k aktivnějšímu způsobu léčby. Se zprávami, z nichž žalovaný ohledně léčby hepatitidy typu C v Gruzii čerpal, se žalobce seznámit nechtěl a nepředložil žádný doklad, který by zjištění žalovaného vyvrátil, pouze argumentoval, že by žádnou léčbu nedostal, neboť je nepřítel, což ovšem z dalšího zdůvodnění nevyplývá. Soud k tomu odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Azs 47/2003 zdůrazňující, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je otázkou správního uvážení správního orgánu. Dále krajský soud konstatoval, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany naplněny nejsou. Žalovaný podrobně popsal situaci navrátivších se žadatelů o azyl do Gruzie, kterým obecně žádná vážná újma nehrozí. Ze zpráv o zemi původu žalovaný zjistil, že Gruzie a Rusko podepsaly dohodu o příměří a k válečným operacím nedochází. Pokud žalobce uvádí, že v Gruzii nikoho nemá a nemá se kam vrátit, soud podotkl, že jeho situace v České republice je obdobná. Soud neshledal žádnou skutečnost, pro kterou by mohl konstatovat, že vycestování žalobce je v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Uzavřel, že napadené rozhodnutí odpovídá na všechny námitky žalobce včetně těch, které uváděl v replice k vyjádření žalovaného. Soud neshledal žádné vady správního řízení ani nezákonnost napadeného rozhodnutí, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost a požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů. Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 16. 8. 2010, č. j. 29 Az 4/2010 - 66, ustanovil zástupcem stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Ondřeje Rejska, advokáta.

Podáním ze dne 29. 11. 2010 stěžovatel kasační stížnost doplnil. Uvedl, že se narodil X ve vesnici Tkviavi, 5 km od Tschinvali, hlavního města jižní Osetie. V roce 1984 hrál fotbal za Metalurg Rustavy, klub se stal šampiónem Gruzie a stěžovatelův životopis se objevil v novinách; poté byl jako Osetinec z klubu vyhozen. Stěžovatel studoval vysokou školu, kterou nedokončil, protože v roce 1989 vypukla revoluce za nezávislost Gruzie a prezident Gamsachurdia chtěl Gruzii jen pro Gruzínce. Mnoho Arménců a Osetinců uprchlo, začala válka. Stěžovatelovu vesnici spálili, přitom zemřel jeho otec; matka utekla k jeho sestře do Arménie. Stěžovateli pro jeho národnost několikrát vyhrožovali ubitím a napadli jej, proto se ukrýval po různých městech v Gruzii. Několikrát se obrátil na policii, kde jej ponižovali, přehlíželi a zavírali do cely, protože policie byla také ve válce proti Osetii. Stěžovatel proto uprchl do Ruska, kde zažil špatné časy, protože neměl vízum a

nemohl pracovat. S pomocí známých, kterým zaplatil $ 2000, si opatřil pětidenní vízum do České republiky. O možnosti požádat zde o azyl nevěděl, proto druhý den odjel do Rakouska, odkud jej policie vrátila. Ve Vyšních Lhotách požádal o azyl, prošel vyšetřením a byla mu zjištěna žloutenka typu C. Ministerstvo vnitra, ani lékaři však neučinili nic pro jeho vyléčení. Stěžovatel konstatoval, že se žloutenkou nakazil v Gruzii. Podotkl, že krajský soud přes vrchního komisaře zjistil, že 80 % občanů Gruzie nemá zdravotní pojištění, a tudíž pro stěžovatele jako nepřítele Gruzínců není možné s něčím takovým počítat. Žádost o azyl žalovaný zamítl. Dne 8. 8. 2008 Gruzie napadla město T. a mnoho civilistů bylo vyvražděno; stěžovatelova vesnice již neexistuje. Tato válka trvá podle stěžovatele již 20 let a neskončí, dokud Gruzie neobsadí Osetii. Stěžovatel se po příchodu do České republiky podroboval vyšetřením ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové a v Motole. Přednosta infekční kliniky Fakultní nemocnice v Hradci Králové na žádost stěžovatele vypracoval zdravotní zprávu ošetřujícímu lékaři, který napsal vyjádření ke zdravotnímu stavu stěžovatele přiložené k tomuto podání. Stěžovatel připomněl, že nemoc má již 18 let. Označil se za nemocného člověka, jehož stav se každým dnem zhoršuje. S Gruzií nemá nic společného, 19 let tam nežije a jako nepřítel gruzínského národa má obavy o svůj život. Uzavřel, že kategoricky nesouhlasí s neudělením mezinárodní ochrany, do Gruzie se nemůže vrátit a nikdy nevrátí.

V podání ze dne 16. 12. 2010 stěžovatel nesouhlasil s postupem cizinecké policie, která mu vydala vízum za účelem strpění od 5. 8. 2010 do 31. 1. 2011, odmítla mu vydat jiné vízum a toto vízum prodloužit. Spatřoval v tom úmysl žalovaného učinit z něj nelegálního cizince. Stěžovatel opět zdůraznil své zdravotní problémy.

Podáním ze dne 21. 12. 2010 kasační stížnost doplnil ustanovený zástupce stěžovatele. Uvedl důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Nepřezkoumatelnost rozsudku pro nesrozumitelnost spatřoval stěžovatel v rozporu mezi výrokem rozsudku o zamítnutí žaloby a odůvodněním, v němž soud považuje rozhodnutí žalovaného o mezinárodní ochraně podle § 12 a § 13 zákona o azylu za nadbytečné, neboť se jedná o věc pravomocně rozsouzenou. Je-li zde taková překážka, měl krajský soud rozhodnutí žalovaného v rozsahu zmíněných výroků zrušit. Stěžovatel zdůraznil, že žalovaný nově rozhodoval za jiné situace nastalé po gruzínsko-osetinské válce v roce 2008 a pro rozhodnutí opatřil některé nové podklady, proto bylo namístě přezkoumat rozhodnutí žalovaného v plné šíři i vzhledem k § 12 a § 13 zákona o azylu. Odkaz na dřívější rozhodnutí považoval stěžovatel za nedostatečný a namítal nepřezkoumatelnost rozsudku pro nedostatek důvodů. Žalovanému stěžovatel vytýkal, že obstaral jen minimum aktuálních zpráv, ačkoliv se po válce v roce 2008 nepochybně zvýšilo nebezpečí pronásledování stěžovatele z důvodu národnosti. Rovněž ve vztahu k této námitce shledával stěžovatel odůvodnění rozsudku nedostačujícím. Stěžovatel konstatoval, že žalovaný nerozhodl v souladu s právním názorem krajského soudu vysloveným v rozsudku ze dne 27. 11. 2008, podle kterého se měl zabývat onemocněním stěžovatele hepatitidou typu C a zhodnotit aktuální bezpečnostní situaci v Gruzii. Podle stěžovatele si žalovaný neopatřil ohledně hepatitidy typu C informace z hodnověrných zdrojů, vycházel jen z e-mailu bez podpisu a bez časového údaje od MUDr. M. a z textu staženého z internetu bez označení autora a zdrojů, z nichž čerpal. Získané informace označil stěžovatel za pochybné; nejedná se o vhodný prostředek ke zjištění stavu věci. Stěžovatel

uzavřel, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu své osetinské národnosti. Splňuje rovněž podmínky pro udělení doplňkové ochrany, jako Osetinci mu totiž hrozí ponižující zacházení, ohrožení života a lidské důstojnosti v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Hrozící vážná újma a pronásledování nejsou odvráceny dočasným příměřím mezi Ruskem a Gruzií, vztahy mezi Gruzínci a Osetinci jsou napjaté. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil, že jeho rozhodnutí i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy, a popřel oprávněnost kasační stížnosti. Námitku, že soud měl napadené rozhodnutí v rozsahu výroků podle § 12 a § 13 zákona o azylu zrušit, označil žalovaný za nepřípustnou, neboť nebyla uplatněna v žalobě. Opětovným posouzením důvodů ve smyslu zmíněných ustanovení se žalovaný zabýval nad rámec svých povinností ve prospěch stěžovatele. K posouzení doplňkové ochrany si opatřil aktuální informace, které reagují na gruzínsko-osetinskou válku, zhodnotil bezpečnostní situaci v zemi původu i zdravotní stav stěžovatele. Podotkl, že stěžovatel účelově zpochybňuje informace o hepatitidě typu C, aniž by konkrétně sdělil, v čem spatřuje jejich nesprávnost. Na internetu jsou jako autoři odborných textů www.zloutenka-c.cz uvedeni Prof. MUDr. Petr Husa, CSc. a Doc. MUDr. Petr Urbánek, další webová stránka má z informačního hlediska charakter orientační. Používat informace z internetu není podle žalovaného nezákonné, zprávy rovněž mohou být zasílány e-mailem. Paní MUDr. Zdenu M., Ph. D. považuje žalovaný za zcela odborně způsobilou osobu působící na Infekční klinice Fakultní nemocnice Na Bulovce v Praze. Žalovaný poukázal na to, že stěžovatel uvedené skutečnosti v žalobě vůbec nenapadal, proto by tyto námitky rovněž měly být posouzeny jako nepřípustné. Problém s udělením víza, popsaný v podání stěžovatele, se netýká řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný konstatoval, že Česká republika by neměla sloužit jako bezplatná kvalitní nemocnice pro cizince typu stěžovatele, který si za zdravotní komplikace může sám svým nezodpovědným stylem života a dlouholetým užíváním drog. V souvislosti s jeho onemocněním se v České republice nepřistupuje k léčbě ani u všech domácích pacientů a veškeré zdravotnictví není pro místní občany zcela zdarma. Žalovaný připomněl, že je především na stěžovateli, jak se bude jeho stav vyvíjet a jak bude dodržovat životosprávu, aby nedocházelo ke zhoršování jeho zdravotních obtíží. Žalovaný uzavřel, že soud se vypořádal se všemi námitkami a žalobními body, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou a přijatelnou, napadený rozsudek přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti a jejích doplněních. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel se dovolával ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.* Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.*

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti.

Dne 4. 5. 2006 požádal stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že Gruzii opustil dne 26. 4. 2006 z národnostních důvodů. Jeho problémy začaly v roce 1997 nebo 1998, jako Osetince jej napadali Gruzínci z jeho vesnice, současně mu bylo vytýkáno, že nebojoval za Osetince. Vyhrožování ve vesnici se stupňovalo, proto v roce 2002 nebo 2003 odjel do Tbilisi, kde jej po nějaké době sousedé také napadali slovně i fyzicky. Necítil se v bezpečí, proto se rozhodl ze země odjet. Stěžovatel konstatoval, že v případě návratu do Gruzie se obává o svůj život, jeho zdravotní stav je dobrý, v České republice chce zůstat, oženit se, pracovat.

Při pohovoru k žádosti o udělení azylu konaném dne 24. 5. 2006 stěžovatel potvrdil správnost údajů v žádosti a dále uvedl, že asi v roce 1983 začal studovat na Vysoké technické škole v Tbilisi, studoval asi do roku 1988 nebo 1989, kdy začala válka mezi Gruzií a Jižní Osetií; jako Osetinci se mu nepodařilo školu dokončit. Hned odjel do Ruska, do Krasnodarského kraje, odkud se v roce 1993 nebo 1994 na rok nebo na dva vrátil do rodného Tkviavi, poté do roku 1998 nebo 1999 pobýval v Rusku. Následoval půlrok v Tbilisi a necelý rok v Tkviavi, poté dva nebo tři roky v Rusku, opět půlrok v Tbilisi, Tkviavi. Před posledním odjezdem z Gruzie pobýval asi dva měsíce v Tbilisi. Se státními orgány ve své vlasti neměl žádné potíže, jen se sousedy a lidmi, kteří se dozvěděli, že je Osetinec. Na policii se obrátil ústně a možná i dvakrát písemně, policie však nic neudělala; jiné orgány o pomoc nepožádal. Svou nemoc stěžovatel při pohovoru nezmínil.

Rozhodnutím ze dne 4. 10. 2006, č. j. OAM-565/VL-10-ZA04-2006, žalovaný neudělil stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 27. 11. 2008, č. j. 29 Az 18/2008 - 111, zmíněné rozhodnutí žalovaného ve výroku o neudělení mezinárodní ochrany podle § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ve vztahu k výroku podle § 12 a § 13 téhož zákona soud žalobu zamítl. V odůvodnění soud mimo jiné uvedl, že stěžovatel soudu předložil kopii zdravotní dokumentace, podle které v den podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany požádala stěžovatelova ošetřující lékařka o provedení testu na hepatitidu, který vyšel pozitivní. Soud shledal vadu správního řízení

spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, neboť žalovaný se ve svém rozhodnutí onemocněním stěžovatele vůbec nezabýval. Soud podotkl, že léčba hepatitidy typu C v Gruzii je možná, kvůli vysoké spoluúčasti pacientů je ale pro většinu z nich nedostupná. Žalovanému soud uložil, aby v dalším řízení zohlednil i důkazy zjištěné soudem a zabýval se námitkou zhoršené bezpečnostní situace v Gruzii.

Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 22. 9. 2009 stěžovatel předeslal, že s Gruzií nemá žádný kontakt, nemůže tam žít, byl by zabit. Připomněl, že dům, ve kterém bydlel, spálili, nemá tam nic, a zopakoval, že je pro Gruzínce nepřítel. Tvrdil, že ve Vyšních Lhotách zmiňoval svou nemoc; ze začátku nic nevěděl, až když žadatelům rozdali jejich lékařskou dokumentaci. Asi před šesti měsíci zjistil, že má zprávu o všech svých nemocech. Nevěděl, že má zprávu o pozitivním nálezu na hepatitidu typu C, kterou měli lékaři a nic neudělali. K současnému zdravotnímu stavu uvedl, že poprvé byl léčen v nemocnici v Hradci Králové, kde mu nic nedělali, pouze mu vzali krev a potvrdili hepatitidu typu C. Na otázku, proč mu nic nedělají, odpověděli, že to nemohou dělat ani Čechům. Nyní chodí v Praze do Motola (tím si nebyl jistý), kde je to stejné. Doplnil, že ví, že se to léčí interferonem, ale nedávají mu ho. Domníval se, že v Gruzii by jeho nemoc nebyli schopni léčit, není tam zdravotní pojištění, navíc je pro ně nepřítel. O nemoci se dozvěděl asi rok před příjezdem do České republiky, chodil tam do infekční nemocnice, kde mu to zjistili a odhadli další dobu života na deset let; zaplatil za to peníze, protože tam není pojištění. Stěžovatel odmítl možnost se seznámit se zprávami o zemi původu, nenavrhl ani jejich doplnění.

Při pohovoru konaném dne 20. 10. 2009 stěžovatel uvedl, že v Arménii u matky by nemohl být, matka je tam jako běženka, je v péči zetě; nikdo by mu tam nezajistil léčení. Na sdělení žalovaného, že hepatitida typu C nepatří k onemocněním, která je nutno léčit urgentně, a dotaz, jak se nemoc projevuje a jak se stěžovatel léčí, odpověděl, že sám se neléčí, chodí do Motola, nemůže jíst, chodit, pracovat, v noci spát, cítí játra jako kámen, nemůže se řádně vymočit. V Hradci Králové mu primář řekl, že léčení stojí více než 600 000 Kč, nemohou je poskytnout ani Čechům, musí dva až tři roky počkat. Proto přešel do Prahy. Zdůraznil, že se musí léčit, nechce umřít, ale myslí si, že léčen není. Uvedl, že musí držet dietu a již 15 let nepije alkohol. V Gruzii by na tom podle svých slov byl stejně, vůbec by jej neléčili, je pro ně nepřítel. Přiznal, že byl závislý na drogách, bral, co bylo, píchal si to do svalů. Podotkl, že mu Gruzíni zničili život. Po příjezdu do České republiky začal svou závislost léčit a vyléčil se. Poznamenal, že se drogy dají koupit i v Praze, on chodil k Muzeu; v zápětí však tvrdil, že s drogami nemá nic společného, že to myslel jako příklad. Drogy neužívá, je vyléčen. Trval na doslovné protokolaci textu: „*Nemám nic společného s Gruzínskou republikou, když vidím Gruzína, mám chuť ho chytit pod krkem, protože mi zničili celý život, v takovém jsem psychickém stavu, do Gruzie se nikdy nevrátím, nemám s nimi nic společného. Oni jsou pro mě nepřátelé a já taky. Chci se tady léčit, žít, mít rodinu a děti. Nikdo v tom nic nedělá. Všichni to skrývají. Protože nejsem nikdo, tady, teď, protože nic nemám. Neznám svá práva a nevím, na jaké mezinárodní organizace se obrátit, ale já si to zjistím. Jestli mi nejste schopni dát azyl, pošlete mě do nějaké jiné země. Pokud vás obtěžuji. Mimo Gruzie a Ruska. Pokud nejste schopni mě vyléčit.*“ Stěžovateli byl dán k prostudování zákon o azylu; s informací o hepatitidě typu C získanou z internetu se stěžovatel nechtěl seznámit, vyjádřit se k ní nebo ke způsobu jejího získání, ani nenavrhl doplnění.

Žalovaný poté vydal žalobou napadené rozhodnutí, kterým neudělil stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. V odůvodnění žalovaný zrekapituloval dosavadní průběh řízení a konstatoval, že stěžovatel tvrdil, že jako člověk pocházející ze zóny gruzínsko-osetinského konfliktu byl všude v Gruzii obtěžován, a v České republice si chtěl zajistit pobyt, aby se nemusel vrátit do Gruzie, kde by podle svého názoru nemohl být vhodně léčen se svým onemocněním hepatitidou typu C. Žalovaný shledal, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že v Gruzii vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Správní orgán rovněž nedospěl k závěru, že by stěžovatel mohl v Gruzii pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Aby taková obava byla z pohledu zákona o azylu relevantní, muselo by k pronásledování docházet ze strany státních orgánů Gruzie nebo soukromých osob, jejichž činnost by byla těmito státními orgány podporována nebo tolerována; k tomu však podle mínění žalovaného v případě stěžovatele nedošlo. Žalovaný uzavřel, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, ani důvody pro udělení azylu podle § 13 téhož zákona.

K problematice humanitárního azylu, který stěžovatel žádal z důvodu své hepatitidy typu C ve spojení s nedostatečnou péčí nízké úrovně v Gruzii, žalovaný z dostupných informací o zemi původu vyčetl, že úroveň lékařské péče v Gruzii se zlepšuje, občané s hepatitidou typu C mohou být léčeni ve specializovaném středisku v Tbilisi, přístup je však pro vysokou nákladnost léčby pro většinu obyvatel omezen. Ze zpráv současně vyplývá, že gruzínský stát je schopen hradit léčbu sociálně slabým občanům a v opravdu akutních případech, což není případ léčby hepatitidy typu C, by občanu Gruzie pomoc odmítnuta nebyla. Stěžovatel byl v České republice vyšetřen, se svou nemocí nebyl hospitalizován, léky dostával především na léčbu své drogové závislosti. Žalovaný konstatoval, že virový zánět jater typu C, který byl u stěžovatele v chronické formě po dlouhodobém užívání drog diagnostikován, není absolutně vyléčitelný, nicméně dietou, vyloučením konzumace alkoholu a fyzického přetěžování lze minimalizovat zhoršování zdravotního stavu. K takovému životnímu režimu nemusí stěžovatel přistupovat výhradně na území České republiky, ostatně podle jeho slov zde ani léčen není. Rozporuplným informacím, které o své léčbě a svém přístupu k ní stěžovatel podával, odpovídají i předložené lékařské zprávy, podle kterých mu byla poskytnuta akutní péče a vyšetření s tím, že další záleží na něm a jeho životním stylu. Žalovaný citoval MUDr. Z. M. z infekční kliniky Fakultní nemocnice Na Bulovce Praha, podle níž hepatitida typu C není nemoc, která by bezprostředně ohrožovala život pacienta, a neexistuje u ní nebezpečí z prodlení léčby; léčba se provádí na základě klinických studií a grantových programů s velmi přísným výběrem pacientů, nutná je dobrá znalost češtiny, neboť u 40 % pacientů je z důvodu depresí způsobených léčbou nutná asistence psychiatra. Léčba není v České republice běžně dostupná ani plně hrazená. Žalovaný usoudil, že stěžovatel, neovládaje dobře český jazyk, by mohl být úspěšně léčen jen na klinikách v zemi svého původu nebo v rusky mluvících zemích. Podle svého vyjádření při pohovoru dne 22. 9. 2009 se stěžovatel dozvěděl o své nemoci asi rok před tím, než přijel do České republiky, v Gruzii nebylo možné se léčit, neboť tam není zdravotní pojištění a stěžovatel je tam považován za nepřítele. V rozporu s tímto tvrzením dále uvedl, že chodil do infekční nemocnice, kde mu

řekli, že bude žít „tak kolem deseti let“. V České republice byl stěžovatel podle svých slov poprvé léčen v Hradci Králové, poté v Praze; nic mu nedělali a sdělili mu, že nemohou v tomto směru nic dělat ani Čechům. Žalovaný podotkl, že vzhledem k četnosti návštěv u lékaře (16. 1. 2008, 21. 11. 2008 a 30. 10. 2009) bezesporu nejde o nákladnou léčbu, ale spíše o kontroly zdravotního stavu. Podle doložených zpráv byl stěžovatel naposledy léčen v minulém roce, podle svých slov bral léky někdy v posledních třech až čtyřech měsících, drží dietu a nepije alkohol. Sám si myslí, že musí být léčen, ale léčen není; potvrdil, že v Gruzii by na tom byl stejně. Potvrdil rovněž svou závislost na drogách, ze které se však v České republice vyléčil. Žalovaný uzavřel, že skutečná léčba hepatitidy typu C je velmi nákladná, nepřistupuje se k ní výhradně ani u domácích pacientů, protože je podmíněna konkrétní vhodností a důkladným výběrem pacienta; takovým stěžovatel bezesporu není. Žalovaný tedy nezjistil důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

Žalovaný dále v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že stěžovateli v Gruzii nehrozí trest smrti, který byl zrušen v roce 1997. Stěžovatel se nezmínil o žádných obavách z potíží, které by mu v případě návratu do vlasti mohly vzniknout ze strany státních orgánů. Jeho neadresné obavy nelze považovat za důvody, které by mohly splňovat podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel se žádným způsobem nepokusil své tvrzené obavy zmírnit a požádat o pomoc státní orgány, nevládní organizace nebo ombudsmana, své potíže řešil občasnou výměnou místa pobytu. Nepotvrdil, že by intenzita a charakter nepřátelských postojů dosáhly takové úrovně, že by mohly být azylově relevantní nebo způsobit mu vážnou újmu. Tím podle žalovaného dokázal, že odjel z Gruzie z jiných důvodů, než uvedl; další skutečnosti o pronásledování postrádají věrohodnost a jsou pouhou spekulací ve snaze docílit pro sebe výhod. Žalovaný neshledal důvod se domnívat, že by státní orgány Gruzie neposkytly stěžovateli adekvátní ochranu, která v daném případě ani nebyla akutní. Návrat do vlasti nelze spojovat ani s újmou na zdravotním stavu stěžovatele, žalovaný podotkl, že se výše zabýval jeho úvahami o nemožnosti léčby v zemi původu. Dodal, že stěžovatel o své závislosti na drogách a onemocnění věděl již před příchodem do České republiky, což vede k úvahám, že u něj mohlo jít o spekulativní jednání s cílem dostat se do země, kde bude mít léčení zdarma. Svá zjištění, že hepatitida typu C není u velké většiny pacientů zcela vyléčitelná a zmírnění jejích důsledků je převážně v rukou pacientovy disciplíny, shrnul stěžovatel do závěru, že zde léčen není. Žalovaný konstatoval, že stěžovatel nečelil v zemi původu žádnému obvinění. Gruzínská ústava zaručuje svobodný pohyb v rámci země, cestování do zahraničí, vycestování a návrat do vlasti, čehož stěžovatel využíval. Gruzie sama podle informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky uděluje azyl občanům jiných zemí na základě Ženevské konvence z roku 1951, totéž očekává od jiných zemí ve vztahu ke gruzínským státním příslušníkům. Ve většině případů se o navrátivší žadatele o azyl v zahraničí nikdo nezajímá a nehrozí jim žádný postih. V důsledku hospodářské situace je v Gruzii obrovský tlak na ekonomickou migraci, zůstává otázkou, jak se gruzínský ekonomický systém s navrátilci vypořádá, neboť většina z nich se před odjezdem zbavila veškerého majetku. Ve velmi omezené míře přetrvávají pokusy vydírání navrátilců pohraniční policií a policisty v místě bydliště, ochranu před takovými jevy lze žádat u státních nebo jiných orgánů. Žalovaný shrnul, že není důvod se domnívat, že by stěžovatel byl po návratu do vlasti vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Na území Gruzie neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, stěžovateli

nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí zapříčiněného takovým konfliktem. Žalovaný doplnil, že ve dnech 15. a 16. 8. 2008 podepsalo Rusko s Gruzií dohodu o příměří, načež se začala stahovat ruská vojska; přestože situace není definitivně dořešena, k válečným operacím v současnosti nedochází. Vycestování stěžovatele není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, proto žalovaný neudělil stěžovateli doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b téhož zákona.

Z lékařské zprávy ze dne 30. 10. 2009 obsažené ve správním spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel trpí chronickou hepatitidou typu C, v anamnéze má závislost na opioidech, k datu vyšetření byl 17 měsíců bez metadonové substituce, užíval BZD a Tramadol. Předchozí kontrola proběhla v listopadu 2008 - nechodil, protože mu zemřel otec. Lékaři mu doporučili játra šetřící dietu, vyvarovat se konzumace alkoholu a aplikace toxických látek. Podle zprávy o psychologickém poradenství ze dne 11. 5. 2006, vypracované PhDr. I. J., stěžovatel o svém životě mluví útržkovitě, má střední školu, začal studovat Technický institut, pak byl válkou nucen utéct do Ruska; v té době již bral heroin. Dvakrát se pokusil s heroinem přestat (v roce 1996 a v roce 2000), obě abstinence za pomoci metadonu, první následkem sepse, druhá snad dobrovolná. Podle sdělení ze dne 9. 5. 2006 bylo během rozhovoru stěžovatele se sociálním pracovníkem zjištěno, že stěžovatel užívá již více než deset let heroin, má rozsáhlé zdravotní následky (abscesy, žloutenka typu C, abstinenční potíže s nespavostí a nechutenstvím); v zemi původu byl dvakrát psychiatricky léčen, substituoval na metadonu, který si částečně sháněl nelegálně.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu posoudil Nejvyšší správní soud jednotlivé námitky stěžovatele a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, jejíž důvodnost by sama osobě znamenala nutnost tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřoval stěžovatel jednak v jeho nesrozumitelnosti, kterou měl způsobit rozpor mezi výrokem rozsudku o zamítnutí žaloby a odůvodněním, v němž soud považuje rozhodnutí žalovaného o mezinárodní ochraně podle § 12 a § 13 zákona o azylu za nadbytečné, neboť se jedná o věc pravomocně rozsouzenou. Dále stěžovatel shledal napadený rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný nově rozhodoval za jiné situace nastalé po gruzínsko-osetinské válce v roce 2008 a pro rozhodnutí opatřil některé nové podklady, proto bylo namístě přezkoumat rozhodnutí žalovaného v plné šíři i vzhledem k § 12 a § 13 zákona o azylu. Těmto námitkám Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„[p]řekážka věci pravomocně rozhodnuté není tak zásadní vadou řízení před správními orgány, která by způsobovala nicotnost správního rozhodnutí; jde o vadu řízení způsobující nezákonnost tohoto rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. K nezákonnosti správního rozhodnutí lze v řízení před správními soudy, které je striktně založeno na dispoziční zásadě, přihlížet toliko k námitce žalobce.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2008, č. j. 7 Afs 68/2007 - 82, www.nssoud.cz).

V projednávané věci stěžovatel v žalobním řízení nevznesl námitku, že o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo v rozsahu ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu již dříve pravomocně rozhodnuto. Vzhledem k tomu, že krajský soud není oprávněn k takovéto vadě přihlížet z úřední povinnosti, nelze mu vytýkat, že napadené rozhodnutí v této části bez návrhu nezrušil. Naopak, krajský soud postupoval zcela správně, pokud žalobu v části směřující proti výroku o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 a § 13 zákona o azylu zamítl a konstatoval, že tyto výroky byly nadbytečné.

Namítá-li stěžovatel, že bylo namístě přezkoumat rozhodnutí žalovaného v plné šíři i vzhledem k § 12 a § 13 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud upozorňuje na skutečnost, že tyto výroky neměly být do napadeného správního rozhodnutí vůbec vtěleny, proto nebylo povinností krajského soudu se jimi blíže zabývat. Jakékoliv věcné posouzení důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu krajským soudem považuje Nejvyšší správní soud za nadbytečné, neboť se jedná o otázku, která již byla pravomocně rozsouzena (srov. rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2006, č. j. OAM-565/VL-10-ZA04-2006, a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 11. 2008, č. j. 29 Az 18/2008 - 111).

Pokud jde o argument stěžovatele, že žalovaný rozhodoval za jiné situace nastalé po gruzínsko-osetinské válce v roce 2008, Nejvyšší správní soud podotýká, že důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu se přednostně zjišťují ve vztahu k okolnostem, za nichž žadatel o mezinárodní ochranu zemi původu opustil. Skutečnosti, které nastanou později, hodnotí správní orgán při posuzování, zda jsou splněny důvody pro udělení doplňkové ochrany. Obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 - 40, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 260/2004, nebo v rozsudku ze dne 9. 4. 2004, č. j. 7 Azs 64/2003 - 39, a v rozsudku ze dne 25. 5. 2005, č. j. 3 Azs 272/2004 - 67, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1288/2007, www.nssoud.cz).

S důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, uplatněnými stěžovatelem, se žalovaný náležitě vypořádal ve svém původním rozhodnutí ze dne 4. 10. 2006, jak potvrdil Krajský soud v Hradci Králové ve svém rozsudku ze dne 27. 11. 2008, č. j. 29 Az 18/2008 - 111. Důvody, jež vedly stěžovatele k opuštění Gruzie, se v mezidobí nijak nezměnily, jejich případné nové posouzení by navíc opět naráželo na překážku věci pravomocně rozhodnuté. Vývojem situace v zemi původu poté, kdy ji stěžovatel opustil, se žalovaný zabýval při hodnocení, zda jsou dány důvody pro udělení doplňkové ochrany; stěžovatel tudíž nebyl v tomto ohledu nijak zkrácen na svých právech.

V této souvislosti nutno poznamenat, že další námitky stěžovatele směřující proti neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu jsou s ohledem na výše uvedené irelevantní; ostatně například tvrzení o vyloučení z fotbalového klubu v roce 1984 stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatele, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyslovený v rozsudku krajského soudu ze dne 27. 11. 2008. V tomto rozsudku krajský soud žalovanému uložil, aby v dalším řízení zohlednil i důkazy zjištěné soudem (týkající se onemocnění stěžovatele) a zabýval se námitkou

zhoršené bezpečnostní situace v Gruzii. Tento pokyn žalovaný podle názoru Nejvyššího správního soudu řádně splnil, neboť si opatřil aktuální informace o zemi původu a zhodnotil současnou bezpečnostní situaci, vyšel ze zjištění krajského soudu o nemoci stěžovatele, vytěžil jej o informace týkající se nemoci a opatřil si též další podklady k objektivnímu posouzení, zda stěžovatel splňuje předpoklady pro udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany.

Dále se Nejvyšší správní soud věnoval kasačnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy tvrzenému nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu ve správním řízení. Žalovaný při rozhodování vycházel především ze skutečností tvrzených samotným stěžovatelem, opatřil si zprávy o zemi původu, zprávy o zdravotním stavu stěžovatele a informace o jeho onemocnění. Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatel opakovaně nevyužil svého práva se s těmito podklady pro rozhodnutí seznámit, vyjádřit se k nim a případně navrhnout jejich doplnění, ačkoliv k tomu byl vyzván a některé podstatné informace vyplývající z těchto dokumentů mu byly v průběhu provedených pohovorů sděleny též ústně.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„[i]nformace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1825/2009, www.nssoud.cz).

Citované požadavky žalovaným v projednávané věci použité informace o zemi původu splňují, žalovaný vycházel ze zpráv vypracovaných převážně v roce 2009, tedy ze zpráv aktuálních. Nejvyšší správní soud neshledal pochybení v tom, že žalovaný použil rovněž starší dokumenty (zprávy o zdravotnictví a léčbě hepatitidy typu C z let 2005 a 2006), neboť pozdější zprávy ani sám stěžovatel nenaznačují, že by se stav gruzínského zdravotnictví zhoršoval.

Také informace o hepatitidě typu C, které žalovaný získal z internetu a dotazem u odborné lékařky MUDr. M., nepovažuje Nejvyšší správní soud za nedostatečné či nedůvěryhodné. Ve shodě se žalovaným Nejvyšší správní soud připouští internet a cílený dotaz na specialistu za zdroj relevantních informací a podotýká, že stěžovatel nenamítá nesprávnost obsahu těchto zpráv, což vede k oprávněnému závěru o účelovosti takové námitky.

Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že informace o stěžovatelově onemocnění zjištěné žalovaným korespondují také s údaji uvedenými v odborných publikacích. Například Praktický slovník medicíny uvádí u pojmu hepatitida (hepatitis): *„S ohledem na to, že jde o virové onemocnění, není znám lék, který by onemocnění mohl přímo léčit. V léčbě je důležitý klid, dieta, vitaminy, hepatoprotektiva apod. U chronických h. se používá interferon.“* Tento lék zabraňuje množení virů v buňkách. (srov. Vokurka, M., Hugo, J. a kol. *Praktický slovník medicíny.* 7. vydání. Praha: MAXDORF s. r. o., 2004, str. 161 a 205).

Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nebyl prokázán, proto Nejvyšší správní soud přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku z hlediska správnosti posouzení právní otázky soudem. S ohledem na dřívější pravomocné rozhodnutí o neudělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu zbývalo vyhodnotit, zda správní orgán a krajský soud správně posoudily důvody pro udělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany.

Podle § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*

Judikatura Nejvyššího správního soudu se v otázce přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu ustálila na stanovisku, že *„[a]zyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (prejud. III. ÚS 101/95).“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 112/2004, shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, www.nssoud.cz).

Krajský soud v projednávané věci zcela správně odkázal na citovanou judikaturu a uvedl, že v rozhodnutí žalovaného je podrobně popsána situace stěžovatelova onemocnění žloutenkou a přezkoumatelným způsobem je zdůvodněna úvaha, která vedla žalovaného k závěru, že v případě stěžovatele, průběhu jeho choroby a léčby v České republice i možnostech v zemi původu neshledal důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud se vysloveným názorem krajského soudu plně ztotožňuje a doplňuje toliko, že rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, je v souladu s pravidly logického uvažování a vychází z dostatečných a řádně získaných podkladů.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje také na svůj rozsudek ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89, www.nssoud.cz, v němž potvrdil závěr žalovaného o neudělení humanitárního azylu žadateli trpícímu nemocí HIV/AIDS pocházejícímu z Republiky Pobřeží slonoviny. Z uvedeného rozsudku vycházel Nejvyšší správní soud rovněž při posuzování podmínek pro přiznání doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soud neshledal v rozhodnutí žalovaného o neudělení humanitárního azylu žádné vady, které by mohly vyvolat úvahu o jeho zrušení. Za adekvátní považuje rovněž příslušnou část napadeného rozsudku. Ostatně stěžovatel ani žádné konkrétní námitky proti neudělení humanitárního azylu nevznesl.

Podle § 28 odst. 1 zákona o azylu *mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně.*

Podle odst. 2 téhož ustanovení, *neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.*

Vzhledem k tomu, že žalovaný nezjistil žádný důvod pro udělení azylu, byl dále povinen se vypořádat s tím, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem dospěl k závěru, že této povinnosti žalovaný dostál.

Podle § 14a zákona o azylu:

(1) Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb.; dále též „Evropská úmluva“) je v článku 3 stanoveno, že *nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*

Evropský soud pro lidská práva (dále též „Evropský soud“) se již několikrát zabýval případy obdobnými případu stěžovatele, tedy otázkou, zda členský stát Rady Evropy poruší čl. 3 Evropské úmluvy tím, že vyhostí cizince do země jeho původu, kde mu nebude poskytnuta lékařské péče srovnatelná s péčí poskytovanou v členském státě, přičemž tato skutečnost by mohla ovlivnit délku a kvalitu života jedince. Tyto tzv. „humanitární případy“ se specificky vyznačují tím, že jedinci nehrozí nelidské či ponižující zacházení ze strany státu či nestátních subjektů v zemi původu (kvůli jejich jednání), nýbrž z objektivních důvodů (kvůli charakteru nemoci, jíž trpí).

Na tomto místě je třeba předznamenat, že Evropský soud si je zmíněných specifik dobře vědom a porušení článku 3 v takových případech shledal pouze výjimečně. Evropský soud jasně uvedl, že *„v takových případech musí Soud podrobit přísnému zkoumání*

všechny okolnosti případu, zejména pak osobní situaci jednotlivce v přijímajícím státě. Na podkladu takto zjištěného stavu bude Soud rozhodovat, zda hrozí skutečné nebezpečí, že vyhoštění stěžovatele bude v rozporu s článkem 3." (srov. rozsudek ESLP ze dne 2. 5. 1997, *D. proti Spojenému království*, stížnost č. 30240/96, body 49 a 50; překlad NSS).

Dosud jediným případem, v němž bylo vyhoštění shledáno v rozporu s článkem 3, je již citovaný rozsudek *D. proti Spojenému království*.[1] Stěžovatel, občan ostrovního státu Svatý Kryštof a Nevis, trpěl chorobou AIDS v terminálním stádiu. Na ostrově byly v době rozhodování Evropského soudu pouze dvě nemocnice, avšak žádná z nich nebyla schopna stěžovatele léčit způsobem, který by zachoval alespoň akceptovatelnou délku a důstojnost stěžovatelova života. Evropský soud zohlednil zejména stěžovatelův kritický zdravotní stav a též fakt, že v zemi původu nežil nikdo, kdo by stěžovateli mohl poskytnout morální podporu a společnost (body 52 a 53 rozsudku). *„[...] za takto mimořádných okolností a tak závažných humanitárních důvodů, Soud uzavřel, že vyhoštění stěžovatele by bylo porušením článku 3*" (bod 54 rozsudku; překlad NSS).

Po vynesení rozsudku *D. proti Spojenému království* různí stěžovatelé v obdobném postavení uplatňovali tytéž námitky, avšak nikdy úspěšně. V květnu 2008 pak rozhodl Velký senát Evropského soudu pro lidská práva ve věci *N. proti Spojenému království* (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 27. 5. 2008, stížnost č. 26565/05), ani zde nebyl stěžovatel úspěšný. Nejvyšší správní soud z tohoto rozhodnutí extrahuje následující principy, jež je třeba na obdobné případy aplikovat:

„To, že stěžovatelova situace, včetně vyhlídek na dobu dožití, bude významně ztížena, pokud bude vyhoštěn ze smluvního státu, nezakládá samo o sobě porušení článku 3. Rozhodnutí o vyhoštění cizince trpícího vážnou tělesnou nebo duševní chorobou do země, kde jsou zařízení pro léčbu této nemoci na nižší úrovni než ty, jež jsou dostupné ve smluvním státě, může vyvolat porušení článku 3, ale pouze ve velmi výjimečných případech, kdy jsou dány závažné humanitární důvody proti vyhoštění. [...] Soud nevylučuje, že se mohou vyskytnout další případy [jako D. proti Spojenému království], v nichž budou humanitární úvahy stejně závažné. Avšak to předpokládá, že dosáhnou vysoké míry stanovené v případu D. proti Spojenému království [...]." (body 42, 43 rozsudku; překlad NSS). Dále pak Evropský soud připomíná, že Evropská úmluva je určena především k ochraně občanských a politických práv, nikoliv práv sociálních či hospodářských. Rozdíly mezi úrovní léčby dostupné v členských a nečlenských státech Rady Evropy mohou být samozřejmě velmi značné. *„[...] článek 3 neukládá členským státům povinnost zmírňovat takové rozdíly prostřednictvím poskytování bezplatné a neomezené zdravotní péče cizincům, jež nepobývají legálně na jejich území. Opačný závěr by pro členské státy znamenal přílišnou zátěž.*" (bod 44 rozsudku; překlad NSS). Závěrem pak Evropský soud poznamenává, že jeho závěry se vztahují na cizince trpící jakýmkoliv závažným onemocněním, nikoli jen HIV/AIDS.

Posléze Evropský soud přikročil ke zkoumání konkrétní situace N. (státní příslušnice Ugandy trpící AIDS) a shledal, že její stav je stabilizovaný a takový zůstane, dokud bude dostávat základní léčbu, kterou potřebuje. V Ugandě je taková antiretrovirální

[1] K obdobnému závěru dospěla ještě i Evropská komise pro lidská práva ve věci *B. B. proti Francii* (rozhodnutí ze dne 9. 3. 1998, stížnost č. 30930/96), Evropský soud přijal stížnost k projednání, avšak k němu již nedošlo, neboť Francie oznámila, že stěžovatele nevyhostí.

léčba dostupná, ačkoliv ne pro všechny potřebné. Evropský soud tak dospěl k závěru, že stěžovatelčin případ není odlišný od případů, v nichž v minulosti porušení článku 3 neshledal, a naopak nevykazuje tak závažné okolnosti jako případ *D. proti Spojenému království*, soud tedy stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že rozhodnutí *N. proti Spojenému království* bylo přijato Velkým senátem a pro jeho přijetí hlasovalo 14 soudců, tři hlasovali proti. Názor soudu lze tedy považovat za ustálený pohled na případy namítaného porušení článku 3 v tzv. humanitárních případech vyhoštění. Je pravdou, že z rozhodnutí nelze vyčíst zcela zobecňující test „závažnosti okolností případu“, které již způsobí porušení článku 3 Evropské úmluvy, po jehož vytvoření volala ve svém vyjádření k případu třetí strana (The Helsinki Foundation for Human Rights). Rozhodující orgány se tedy musí zabývat okolnostmi každého posuzovaného případu a porovnávat je s případy řešenými Evropským soudem, zejména případem *D. proti Spojenému království*.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud z lékařských zpráv předložených stěžovatelem v průběhu správního i soudního řízení zjistil, že stěžovatel trpí chronickou žloutenkou typu C, v České republice byl opakovaně vyšetřen, obdržel doporučení fyzicky se šetřit, vyvarovat se konzumace alkoholu a aplikace toxických látek, dodržovat játra šetřící dietu. Stěžovatel byl léčen pouze z drogové závislosti. Ve svých vyjádřeních potvrzuje, že proti žloutence léky nedostává.

Z uvedených zjištění je zřejmé, že stěžovatel v důsledku svého onemocnění není v bezprostředním ohrožení života. Rozhodně se tedy nenachází ve stavu srovnatelném s terminálním stádiem nemoci AIDS a jeho zdravotní stav není kritický.

Podle informací o zemi původu, které shromáždil žalovaný, se úroveň lékařské péče v Gruzii zlepšuje, občané s hepatitidou typu C mohou být léčeni ve specializovaném středisku v Tbilisi, přístup je však pro vysokou nákladnost léčby pro většinu obyvatel omezen. Ze zpráv současně vyplývá, že gruzínský stát je schopen hradit léčbu sociálně slabým občanům a v opravdu akutních případech, což není případ léčby hepatitidy typu C, by občanu Gruzie pomoc odmítnuta nebyla.

Nejvyšší správní soud shledal, že případ stěžovatele nevykazuje tak závažné okolnosti jako případ *D. proti Spojenému království*, neboť současný zdravotní stav stěžovatele neohrožuje na životě a v Gruzii je možné podstoupit léčení hepatitidy typu C, jakkoliv tato léčba není plně hrazena státem ani finančně dostupná pro každého.

Tvrdí-li stěžovatel, že je v zemi původu považován za nepřítele a z tohoto důvodu by mu byla odepřena léčba, Nejvyšší správní soud nemůže tomuto argumentu přisvědčit. Sám stěžovatel totiž připustil, že v zemi původu docházel do infekční nemocnice, kde mu byla diagnostikována hepatitida typu C. Stěžovatel rovněž informoval psychologa a sociálního pracovníka v pobytovém středisku, že se již v Gruzii dvakrát pokusil zbavit své drogové závislosti metadonovou substitucí; v prvním případě byla léčba následkem sepse, tedy jistě za asistence lékařů, podruhé mělo jít o dobrovolnou abstinenci, přičemž metadon sháněl pouze z části nelegálně, i zde lze tudíž předpokládat asistenci lékařů. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že jakkoliv stěžovatel subjektivně zdůrazňuje, že jeho

osetinská národnost by v Gruzii byla překážkou pro léčbu jeho onemocnění, objektivní zjištění tuto stěžovatelovu obavu nepotvrzují.

Nejvyšší správní soud dále podotýká, že tvrzení stěžovatele se v mnoha ohledech podstatně rozcházejí - psycholožce v průběhu správního řízení sdělil, že drogy začal užívat v Gruzii, v replice k vyjádření žalovaného naopak uváděl Rusko; hepatitidou typu C se nakazil v Gruzii (podle vlastnoručně psaného doplnění kasační stížnosti), v replice k vyjádření žalovaného opět uváděl jako pravděpodobné místo nakažení Rusko. Rozporuplné informace podává stěžovatel i k délce své drogové závislosti, době vlastního onemocnění žloutenkou typu C i k tomu, kdy se o tomto onemocnění dozvěděl. Podobně sporným je též časový údaj o úmrtí jeho otce, podle některých vyjádření zemřel ještě v době, kdy stěžovatel pobýval v Gruzii, případně v Rusku, naopak českým lékařům dne 30. 10. 2009 tvrdil, že od listopadu 2008 nechodil na kontroly, protože mu zemřel otec. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je proto namístě úvaha žalovaného, že mnohá tvrzení stěžovatele postrádají věrohodnost a jsou pouhou spekulací ve snaze docílit pro sebe výhod.

Žalovaným shromážděné zprávy o zemi původu informují o tom, že v Gruzii byl v roce 1999 zrušen trest smrti, ve dnech 15. a 16. 8. 2008 podepsalo Rusko s Gruzií dohodu o příměří a dne 8. 10. 2008 se ruské vojenské jednotky zcela stáhly z takzvaných bezpečnostních zón kolem Abcházie a Jižní Osetie. Přístup státních orgánů k odmítnutým žadatelům o azyl se v posledních letech modifikoval a gruzínská oficiální místa dospěla k závěru, že navrácené imigranty nelze zcela ignorovat, ale naopak prostřednictvím různých programů napomáhat jejich postupné reintegraci do gruzínské společnosti. Řada neúspěšných žadatelů o azyl v jiné zemi se o této skutečnosti po návratu vůbec nezmiňuje, ve většině případů se o ně po návratu nikdo nezajímá.

S ohledem na tato zjištění Nejvyšší správní soud přisvědčuje žalovanému a krajskému soudu, že stěžovateli v případě návratu do Gruzie nehrozí uložení nebo vykonání trestu smrti, ani mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. V zemi neprobíhá mezinárodní ani vnitřní ozbrojený konflikt, tudíž nelze předpokládat vážné ohrožení stěžovatelova života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v těchto situacích. Vycestování stěžovatele rovněž není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Lze proto shrnout, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b téhož zákona nepřichází v případě stěžovatele v úvahu, žalovaný tudíž rozhodl správně, pokud stěžovateli doplňkovou ochranu neudělil.

Nejvyšší správní soud nezjistil namítané vady ani nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu, které by mohly vést k úvaze o jeho zrušení. Jednotlivé kasační důvody nebyly prokázány, proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 7. 2010, č. j. 29 Az 4/2010 - 52, zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto řízení žádné náklady nad rámec plnění běžných povinností nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatele Mgr. Ondřeji Rejskovi, advokátovi, byla v souladu s vyčíslením odměny ze dne 25. 2. 2011 stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) této vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za tento úkon. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 2400 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu